

Silveravtalet – en överenskommelse om ett äldrevänligt Uppsala

Denna överenskommelse ska säkerställa en äldreomsorg med hög och ständigt utvecklad kvalitet, med valfrihet och med en långsiktig hållbar ekonomi.

- 1) Den enskilde ska ha fortsatt valfrihet vid biståndsbeslut om flytt till särskilt boende för äldre. Det ska finnas fortsatt möjlighet för den enskilde att välja utförare och boende.
- 2) Kommunen ska enbart driva cirka 50 procent av särskilda boenden. Idéburna- och privata utförare ska ha chansen att driva cirka 50 procent av behovet. Om en idéburen eller privat aktör väljer att lämna kan kommunen under en kortare tid få ansvara för en större marknadsandel, men ska då sträva efter att återgå till runt 50 procent av behovet. Planerade nyetableringar av särskilda boenden ska matcha andelsfördelningen och privata utförare, inklusive idéburna, ska erbjudas att både erbjuda tjänster och nya särskilda bostäder.
- 3) Lag om valfrihetssystem som upphandlingsform ska ersättas med Lag om offentlig upphandling. Dagens utförare ges möjlighet att vara kvar med dagens volymer genom ett ramavtal för privata aktörer och med ett eget avtal för de idéburna aktörerna.
- 4) Kommunen ställer sig positiv till att de idéburna aktörernas andel av äldreomsorgen ska växa.
- 5) Avtal med leverantörer av tjänster kopplade till särskilt boende ska skrivas på tio år.
- 6) I de fall kommunen inte äger fastigheten, eller står på hyreskontraktet, ska avtal om möjligt utformas så att kommunen ges rättigheten men inte skyldigheten att ta över hyreskontraktet i det fall en utförare lämnar verksamheten. I samband med upphandling av tjänster och platser kopplat till särskilt boende ska anbudsgivaren uppvisa att ovan är säkerställt.
- 7) Ersättningsnivåerna ska vara till lika villkor för samtliga leverantörer av särskilda boenden samt långvarigt vara förutsägbara. Uppräkning av ersättningsnivåer ska ske enligt en koppling till prisindex för offentlig verksamhet, OPI. Uppräkningen kopplat till OPI ska vara 90 procent. I anslutning till detta nya ersättningssystem införs ska grundersättningen höjas med 2 procent som en ny bas att utgå från. Vad avser tomma platser på särskilda boenden ska kommunen och privata utförare ha jämlika villkor.
- 8) Ersättningssystemet ska även erbjuda de externa utförarna möjlighet att införa rätt till heltid. Styret och UP ska enas om en modell som fördelar de tillgängliga medel som finns för reformen mellan de utförare som levererar rätten till heltid. Det innebär att i det fall många utförare genomför rätt till heltid utgår inte full kostnadstäckning, dock är kostnadstäckningen lika för egenregi och externa utförare. Detta förutsätter också att de statsbidrag som nämnden har tillgång till möjliggör fortsatt arbete på området.
- 9) Ett dialogforum ska finnas där politik, förvaltning och utförare möts två gånger per år för att diskutera kvalitetsutveckling, prognosticerade behov, upphandlingar av SäBo-tjänster och upphandlingar av både SäBo-tjänster och nya SäBo-platser.

- 10) Avtalen ska rymma tydliga och kännbara konsekvenser vid kvalitetsproblem. Vitesparametrarna ska vara enkla att tolka och beloppen på nivåer som tydligt avskräcker från att missköta omsorgen och vården av berörda omsorgs- och vårdtagare. I upphandlingsunderlaget ska leverantörer av SäBo acceptera att Äldreombudsmannen är välkommen på kvalitetsvärderingsbesök. För såväl egen som extern regi ska avtals- och verksamhetsuppföljning ske genom både anmälda och oanmälda besök på särskilda boenden, och de oanmälda besöken ska bli mer frekventa. Uppföljningsarbetet ska ske i samarbete mellan biståndshandläggarna och de särskilda uppföljningsstrategerna.
- 11) Äldreombudsmannens roll ska ändras i syfte att fokusera på kvalitetsuppföljningar av äldreomsorgen, förslag på kvalitetsförbättringar samt att kunna möta och lotsa enskilda och anhöriga som behöver relevant vägledning. Äldreombudsmannen följer hela äldreomsorgen, och därtill kopplad vård, och ska vara placerad organisatoriskt utanför vård- och omsorgsförvaltningen. I upphandlingsunderlaget ska det framgå att även privata utförare ska samarbeta med Äldreombudsmannen som en del av kvalitetsutvecklingsarbetet.
- 12) Äldrenämnden ska ta fram en strategi för förebyggande och intensiva, tidiga rehabiliteringsinsatser. Syftet är att stärka individens självbestämmande och livskvalitet samt fördröja behov av mer krävande vård- och omsorgsinsatser. Detta ska ge effekt genom minskat behov av hemtjänst, korttidsboende och särskilt boende för äldre.
- 13) I det fall riktade statsbidrag till språkstödande insatser uteblir ska kommunen skjuta till egna medel.
- 14) Styret och UP ställer sig bakom följande utfasningsplan för beroende av hyrpersonal inom legitimerade yrken:
  - 2024: minska merkostnaden för inhyrd personal med 29,7 mnkr (enligt Mob) 19%
  - 2025: endast inhyrd personal under semester och längre vikariat, mål 10 %
  - 2026: endast inhyrd personal under semesterperioder, mål 5 %
  - 2027: ingen inhyrd personal
- 15) En plan för att få fram fler icke biståndsbedömda seniorbostäder i Uppsala ska presenteras under 2024. Planen ska rymma en färdplan för hur kommun och privata aktörer tillsammans kan få fram fler bostäder för seniorer med lösningar som främjar social inkludering och trygghet. Med fler seniorbostäder ska behov av biståndsbedömda särskilda boenden minska och fördröjas. Kommunen ska under mandatperioden säkerställa ett nytt seniorboende i Rosendal och ett i Ulleråker eller andra platser styret och UP enas om.
- 16) Äldrenämnden ska värna öppna verksamheter för att motverka ofrivillig ensamhet. Möjligheten att kombinera träffpunkt med ett seniorboende ska prövas och insatser som till exempel för samman seniorer med unga eller funktionsnedsatta etc ska främjas. Som en del av att ambitionen "En äldrevänlig kommun" ska Äldrenämnden stärka utvecklingen av det viktiga förebyggande hälsoarbetet med särskilt fokus på att bryta upplevd ensamhet. Äldrenämnden ska stärka samarbetet med civilsamhället, skolan, fritidsverksamheter, UKK AB och Arenor och fastigheter AB och erbjuda kvalificerade äldre som till exempel skolvårdar och frivilliga i anslutning till olika evenemang.

- 17) Pensionärsorganisationerna ska ges möjlighet till delaktighet i genomförandet av denna överenskommelse.
- 18) En utredning ska göras för att se över upphandlingsform av hemtjänsten för att säkerställa att hemtjänsten är kostnadseffektiv, miljövänlig och robust. Utredningen ska vara klar 2024. Ingångsvärden för utredningen ska vara:
- a. Valfrihet ska alltid vara möjligt om vem som ska utföra vården och omsorgen.
  - b. Kontinuitet, satsningar på schemaplanering så att den enskilde brukaren möter så få olika vårdpersonal som möjligt.
  - c. Ökad flexibilitet inom ramen för biståndsbeslut, den enskilda brukarens och dennes genomförandeplan ska styra planeringen av insatserna.
  - d. Administrationen minskas.
  - e. Satsning på ett aktivt rehabiliterande arbetssätt, så att behov av insatser ska minska.
  - f. Rutinerna för uppföljning ska stärkas, så att den enskilde brukarens rätt säkras och att hen får de insatser hen har rätt till.
  - g. Målsättningen är att kommunen ska ha mellan 50-60 procent av marknaden och att övriga behov ska mötas av privata utförare.
- 19) Om den reserverade upphandlingen av Ferlin inte slutförs med en idéburen aktör ska en konventionell upphandling göras.
- 20) Samtliga överenskommelser ska inkluderas i Mål & budget 2025, lokalförsörjningsplan, eller ha fullföljts genom andra beslut, och UP har rätten att återinföra LOV i samband med Mål & budgetärendet 2024 om inte ovan implementerats i upphandlingsunderlag, arbetsprocesser och organisationstillhörighet.
- 21) Gemensam pressträff ska genomföras för att kommunicera innehållet i denna överenskommelse.

Bakom denna överenskommelse står

Styret: Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

Opposition: Utvecklingspartiet demokraterna

Signerat den 11 mars 2024 av

Erik Pelling (s)

Tobias Smedberg (v)

Linda Eskilsson (mp)

Stefan Hanna (UP)